

Posudek na diplomovou práci **Kristýny Smolové „Zelené vdovy jako fenomén současné společnosti“**

Předkládaná diplomová práce obsahově spadá do oblasti sociologie města a na první pohled je jasné, že volbou konkrétního tématu „zelených vdov“ prokázala diplomantka velkou odvahu a odhodlání k průkopnictví – toto téma, které je díky vývoji satelitních měst v posledním období u nás značně aktuální a možná jeho naléhavost ještě stoupne, je prozatím spíše objektem žurnalistických úvah než solidního empirického sociologického šetření (konec konců i teoretických úvah na dané téma sociologického ražení je naprosté minimum). Autorka se rozhodla téma uvést tam, kde má své místo a oprávnění – totiž do sociologie. Téma „zelených vdov“ by se totiž s trochou nadsázky mohlo řadit k tzv. městským legendám postmoderní doby - s tím, že každý o tom mluví, ale nikdo neví, co to vlastně je. Odhalování podstaty a reálného základu (je-li) takovýchto představ veřejného mínění (a žurnalistů) podle mého názoru jednoznačně patří k důležitým úkolům sociologie, i když ne každý sociolog je k tomu ochoten a toho schopen. (A to vůbec nechci používat citát Cimrmana o tom, že i slepá ulička je přínosem.) Oceňuji autorčinu volbu nesnadného tématu a stejně tak oceňuji i její vytrvalost a imaginaci, které prokázala v průběhu zpracování při postupném zjišťování, že materiály, které jí byly původně přislíbeny jako zdroje solidních empirických dat o zelených vdovách, se ve skutečnosti daného tématu týkají jen částečně a spíše okrajově. Pokud práce obsahově spadá do sociologie města, z hlediska okolností svého vzniku patří do problematiky sociologické metodologie (metodiky vědecké práce, informační gramotnosti, metodologie vědy apod.) a byla by velice názornou ukázkou toho, s jakými různými problémy při pátrání po informacích se může sociolog setkat (ale také jak je může řešit – což je mnohem důležitější).

Práce má celkový rozsah 109 stran + cca 40 stran příloh; obsah je rozdělen do 5 hlavních kapitol (kromě úvodů a závěru).

První kapitola pojednává o vymezení pojmu zelené vdovy – v daném případě (jak již bylo naznačeno) je sama tato kapitola dvojnásobně důležitá než běžné terminologické pasáže. Zdroje, z nichž diplomantka čerpala informace, naprosto odpovídají prostředí, v němž se nejčastěji objevují (jak také plyne z již uvedeného, sociologie to není). Diplomantka se zde na jedné straně snažila pomocí empirických (statistických) dat vymezit skupinu zelených vdov a jejich rozdíly např. od ženy v domácnosti apod., jednak zrealizovala a interpretovala vlastní (mimochodem velice zajímavou) internetovou anketu.

Druhá kapitola nastiňuje základní okolnosti existence zelených vdov – pojednává informačně hutně o tématu suburbanizace, s tím, že podrobněji jsou rozebrané otázky, které s kategorií zelených vdov úzce souvisejí (sociální struktura a životní styl).

Obecnější problematiku životního stylu obyvatel satelitů rozvíjí následující, třetí kapitola, která se věnuje podrobněji otázce partnerských vztahů a každodenního života, což bývají dva nejdůležitější momenty obvykle v souvislosti se zelenými vdovami zdůrazňované.

Ve čtvrté kapitole diplomantka analyzuje internetové diskuze o zelených vdovách – tato kapitola patří právě na toto místo v diplomové práci (a nikoli na začátek, byť to na první pohled vypadá logičtěji), protože už se nevěnuje jen otázce vymezení zelených vdov, ale veřejného mínění o různých stránkách života zelených vdov a jejich hodnocení. V tomto smyslu daná kapitola navazuje na kapitolu předchozí týkající se reality analýzou názorů (bez ohledu na realitu).

Konečně pátá kapitola je interpretací (z hlediska sledování tématu zelených vdov) vybraných otázek výzkumu suburbanizace a jejího vlivu na změnu sociálního prostředí v okolí Prahy (výzkum byl proveden na přírodovědecké fakultě UK).

Ve všech empirických částech (internetová anketa, internetové diskuze a interpretace výzkumu) diplomantka respektovala zásady a pravidla sociologické metodologie a metod a technik sociologického výzkumu (včetně interpretace). Práce tak obsahuje celou řadu konkrétních informací, přinejmenším částečně nových a velmi dobře využitelných v dalším zkoumání.

Práce je psaná srozumitelně a čtivě (aniž by sklouzala k žurnalismu), jazyk diplomové práce je živý a přitom kultivovaný.

Autorka velmi dobře zvládla práci s literaturou a daty (včetně etiky a techniky citací). Seznam literatury je dosti rozsáhlý.

Formální kultura práce je velice obtížně kritizovatelná – práce obsahuje řadu dokumentačních materiálů zpravidla funkčně vybraných a prezentovaných podle pravidel (konec konců i s barevným nadstandardem), používání grafických možností zpřehledňuje text, diplomantka uvádí i seznam v práci uvedených grafů, tabulek apod.. Přílohy jsou naprosto funkční (a nutno říci, že zejména části týkající se diskuzí jsou zajímavější než obvykle datové přílohy bývají).

Závěr: Diplomovou práci považuji za velmi solidně a se sociologickou imaginací zpracovaný úvod do problematiky zelených vdov na sociologickém poli (cokoli více by překračovalo realistické očekávání a ocenění možností diplomové práce – u daného tématu dokonce patrně několikanásobně). Diplomantka ve své práci prokázala, že je schopna samostatné práci v oboru sociologie a že jí nečiní problémy argumentace ani formulování vlastních závěrů. Po předchozím hodnocení dílčích momentů diplomové práce nelze v závěru napsat či čekat něco jiného než jednoznačné doporučení k obhajobě s návrhem klasifikace VÝBORNĚ.

Praha, 17.9.2009

PhDr. Jana Duffková, CSc.
vedoucí práce

